לדברי ר' שמעון אין נפדין תמימים (א)לדברי חכמים (א)נפדין תמימין ועוד הא בעא מיניה ר' ירמיה מר' זירא שעירי עצרת שקבל דמן בשני כוסות ונזרק דמו של ראשון שני למה הוא בא על טומאה שאורעה בין [זריקה של] (א) זה לזה (נזרק דמו של שני למה הוא קריבין) (ב) עד כאן לא מיבעיא ליה אלא עשה דלאחר שחיטה אבל עשה דלאחר הפרשה לא קא מיבעיא ליה דלמא אם תימצי לומר קאמר: איתמר תודה ששחטה לשם תודת חבירו (כשרה) רבה (ג) אמר כשרה רב חסדא אמר פסולה רבה אמר כשרה תודה לשם תודה נשחטה רב חסדא אמר פסולה (א) לשום שלמים דידיה נשחטה (ד) בעינן אמר רבה מנא אמינא לה (ג)דתניא (1)ובשר זבח תודת שלמיו ביום (ה) הקריבו את זבחו וגו' אבא חנין אמר משום ר' אליעזר בא ללמד (ד)(ב)תודה ששחטה לשם שלמים כשרה שלמים שנשחטו לשם תודה פסולים ומה הפרש בין זה לזה ° תודה קרויה שלמים ואין שלמים קרויין תודה שלמים לשם תודה פסולה הא תודה לשם תודה כשרה מאי לאו דחבריה לא דידיה אבל דחבריה מאי פסולה אדתני שלמים (ו) לשם תודה פסולה ליתני תודה לשם תודה וכ"ש שלמים לשם תודה שלמים לשם תודה דידיה איצטריך ליה סלקא דעתך אמינא מדתודה קרויה שלמים שלמים נמי קרויין תודה וכי שחיט להו לשם תודה ליכשרו קא משמע לן: אמר רבא (ז) ° חטאת (ה) ששחטה לשם חטאת כשירה לשם עולה פסולה מאי טעמא (2) ושחט אותה לחטאת אמר רחמנא והרי חטאת לשם חטאת נשחטה לשם עולה פסולה (ח) ואמר רבא (ו)(ג)חטאת ששחטה על מי שמחוייב חטאת פסולה (ז)על מי שמחוייב עולה כשרה מאי טעמא וכפר עליו (ט) עליו ולא על חבירו חבירו דומיא דידיה במחוייב כפרה כמותו ואמר רבא חטאת (ט) (ה)ששחטה על מי שאינו מחוייב כלום פסולה שאין לך אדם בישראל שאינו מחוייב עשה ואמר רבא חטאת מכפרת על חייבי עשה מק"ו על חייבי כריתות מכפרת על חייבי עשה לא כל שכן למימרא דבת מינה היא והאמר רבא חטאת ששחטה על מי שמחוייב חטאת פסולה על מי שמחוייב עולה כשרה

לדברי רבי שמעון אין נפדין תמימין. דהכי גמר לה רבי יוחנן מרביה דפליגי בה רבי שמעון ורבנן לרבי שמעון לית ליה לב ב"ד מתנה עליהן להכשירן לתמידי שנה הבאה [לומר] אם הוצרכו הוצרכו ואם לאו יהא קדושים לדמיהן שיפדו אותן ממעות חולין בלא מום ויוציאם לחול (י) ויפלו דמיהם למותר תרומה ואחר כך יחזרו ויקחו אותם מתרומה חדשה ויוכשרו לתמידין (יא) ולדברי חכמים נפדין תמימים דאית להו לב בית דין מתנה עליהן תנאי זה אלמא לית ליה לרבי שמעון לב בית דין מתנה עליהן (כהן) דאי אית ליה יוכשרו לתמידין ולא יקרבו (יב) אלא לית [ליה לב ב"ד מתנה] כך שמעתי בשבועות: **ועוד.** אי נמי בעית למימר דקרא דחיק ומוקי אנפשיה כשהפרישן בזה אחר זה ובטומאה דערב יום טוב קאמר מי מלית למימר דכי קתני שאירעה בין זה לזה בהפרשה קאמר והא בעא מיניה כו': **בשני כוסות.** נשחטין (יג) כאחד ואין שהות לאירועי טומאה בין שחיטתיהן (יד) ונזרק דמו של ראשון שני למה קרב. לר' שמעון הרי אין טומאה בין זה לזה. ואמר ליה (טו) לטומאה שאירעה בין זריקתו של זה לזריקתו של זה: **ע"כ לא מיבעיא כו'** (טז). אפילו לרבי ירמיה לא מתמה (יז) אלא אי מכפר אעשה דלאחר שחיטתו (יח) אי לא מכלל דפשיטא ליה דבין זה לזה דקאמר רבי שמעון בטומאת י"ט קאמר בין (יט) שחיטתו של זה לשחיטתו של זה (כ): **דלמא אם תמצא לומר קאמר.** דלמא תרוייהו קמיבעיא ליה והכי קמיבעיא ליה האי בין זה לזה דקאמר רבי שמעון קודם הפרשה קאי או לאחר הפרשה קאי ואם תימצי לומר אחר הפרשה נמי קאי קודם שחיטה או אפילו לאחר שחיטה עד זריקה ואהדר ליה איהו אפילו עד זריקה ודלמא לא קיימא לן כר' זירא ולא איפשיטא בעיין: **תודה ששחטה לשם תודת חבירו.** לא ששחטה ע"מ שיתכפר בה מי שאינו בעליה (כא) ואין זה שינוי בעלים אלא שינוי קודש שהיתה לראובן תודה ולשמעון תודה אחרת ושחט את תודתו של זה לשם תודתו של זה (כב) [וה"ה] כשוחט חטאת חלב לשם חטאת דם: **כשרה.** ועולה לבעלים דאפי' שינוי קדש אין כאן: **פסולה.** לא (כג) עלתה לבעלים דשינוי קדש הוא: **לשם שלמים דידיה בעינן.** דכתיב זבח תודת שלמיו. והאי דאיפלוג בתודה משום דמינה מייתי רבה (כד) סייעתא למילתיה מדאבא חנן ומיהו ה"ה לשאר זבחים: **כשרה.** עלתה לבעלים: **פסולין.** לא עלו: **לא דידיה.** ואע"פ שלא באו על הודייה אחת דארבעה צריכין להודות כדאמרינן בברכות (דף נד:) וכתיב בהו (תהלים קז) ויזבחו זבחי תודה. ושחט תודה בשעת עלייתו מן הים לשם תודה שהפריש על יציאתו מבית האסורין: **חטאת ששחטה לשם חטאת.** כגון חטאת חלב שנשחטה לשם חטאת דם: **כשרה.** ועלתה לו: **פסולה.** פסולה לגמרי כדתנן חוץ מן הפסח והחטאת: **על מי שמחוייב חטאת.** בשינוי בעלים על מנת לזרוק דמה לשם חבירו המחוייב חטאת כמותו: **שאינו מחוייב עשה.** שלא עבר עשה (כה) ובעשה שייך למימר (כו) חטאת כדמפרש ואזיל: **ואמר רבא חטאת מכפרת על חייבי עשה.** הלכך מחוייב כפרה כמותו הוא: **למימרא.** דעשה בת מינה דחטאת היא: **והאמר רבא כו' על מי שמחוייב עולה כשרה.** אלמא לאו מיניה הוא דהא (כז) עבירות עשה בידו שהפריש עולה עליהן (כח): מקיבעא

וטעמא משום דבאין לכפר על [טומאת] מקדש וקדשיו (ב) כמתניתין דהתם וכברייתא מידש טפי ממתניתין והא (כט) דקתני שתחלתו לא באו אלא לכפר על מזבח החיצון לאפוקי שעיר הפנימי דבעינן תרתי טומאת מקדש ומזבח החיצון ואף על גב דמשמע התם דלאי לא משום גזירה (ג) הוי מקילין בגופן אפי' במותר חטאות הפנימיות היינו משום דהכי גמירי דמותר חטאות לבור לעולה ורבינו חננאל מפרש כפירוש הערוך וגרים התם מגילא נמי הכי וקאי אמילתא דרבי (ל) יוחנן דאמר דלרבי שמעון מקילין בהן בגופן הואיל ומעיקרא עולה והשתא עולה אבל לא במותר חטאת כו' ותימה אמאי נטר עד לסוף (לא) דלעיל הוה ליה לאתויי:

דלמא אם תימצי לומר קאמר. ורבי זירא נמי שהשיב נמי לרבי ירמיה על טומאה שאירעה בין זו לזו כמו כן אם תימצי לומר קאמר וקושיא ראשונה ומי אית ליה לרבי שמעון לב בית דין מתנה לא תם לתרץ דאיכא למימר דאפרשינהו בזה אחר זה ואינו מושם בקושיא דליקו ולימא ליה לקרא כו' ועוד דהיכא דלית ליה תקנתא ברעייה (לב) אית ליה לרבי שמעון לב בית דין מתנה כדמוכח במנחות פ' התודה (עט:) ומיהו הא מוכח דהיכא דאית ליה תקנתא ברעייה לית ליה לב בית דין מתנה וכאן אית ליה תקנתא ברעייה: **תודה** ששחטה לשם תודת חבירו כשרה. ועולה לשם חובה משום (לג) שנוי בעלים לא מיפסלא דאין (ו) שינוי בעלים אלא (א"כ) בזריקה ורב חסדא אמר פסולה פירוש לא עלתה לשם חובה משום דהוי שינוי קודש כשאמר תודת פלוני לשם תודה אחרת של פלוני אבל אמר תודה זו לשם פלוני כשרה גמורה לפי שהוא שינוי בעלים בשחיטה (לד) דכשירה גמורה: **הגה"ה** רב חסדא אמר פסולה. נראה דוקא בתודה פליג משום דכתיב בהן קרא שלמיו ובקונטרס פירש דהוא הדין בשאר קרבנות: **אמר** רבא חטאת ששחטה לשם חטאת כשרה. פירש רבינו תם דרבה (לה) ורב חסדא ס"ל דהא דרבה אידחי וטעמא דתודה משום שלמים (לו) משמע דר"ל דאיירי ששחטה לשם חטאת חבירו ונראה דלאו בהכי מיירי מדלא קאמר בהדיא חבירו אלא מיירי בחטאת חלב לשם חטאת דם (לז) כדאמר רבא לקמן בפירקין (דף ט:) חטאת חלב ששחטה לשם חטאת דם לשם חטאת עבודת כוכבים כשרה לשם חטאת נזיר לשם חטאת מצורע פסולה הני עולות נינהו ואם תאמר ותרתי דרבה (לח) למה לי ויש לומר דהך דהכא נקט לאשמועינן דשינוי קודש איפכא משינוי בעלים אע"ג דרבא לא פירש הפסוקים כדבריו (לח) מדאמר בריש פירקין (לעיל דף ג:) דרב יוסף בר אמי רמי שינוי קודש (לט) ומשני [והא] (מ) דלקמן נקט לחלק בחטאות וגם משום בעיא דלאחר כך דבעי רבא חטאת חלב ששחטה לשם חטאת דטומאת מקדש וקדשיו מהו: **חטאת** ששחטה על מי שמחוייב עולה כשרה. וכגון שלא הפריש עדיין דאי הפרישה (מא) הוה ליה כעל מי שאינו מחוייב כלום אם תימצי לומר דלא מכפרא אעשה דלאחר הפרשה דמסתמא עולה יביא ויכפר על הכל א"נ דאמר הרי עלי עולה דכשיפרישנה יכפר על כל עשה שעבר: **על** מי שאינו מחוייב כלום פסולה. אי דגרסינן (מב) בהא מימרא עולה דגבי עולה נמי (ז) כתיב לכפר עליו דאי גרסינן הכא חטאת ל"ל אידך מילתא (מג) דרבא דחטאת מכפרת על חייבי עשה מהכא שמעינן לה: **על** חייבי עשה לא כל שכן. מהאי קל וחומר הוה לן למימר דאפילו מקיבעא מכפרא אלא דאינה מכפרא (מד) הואיל ועיקרא למילתא אחריתי קאתיא והאי קל וחומר לקופיה:

מסורת הש"ס

א) שבועות יב, כ) [לעיל ה.], ג) עי' תו"כ צו פרשי' ה ה"ג, ד) [לעיל ג:], ה) [לעיל ג: ד: לקמן ח. פסחים סב.], ו) לקמן י., ז) ויקרא א, ד:

◆

הגהות הב"ח

(א) גמ' רב חסדא אמר פסולה נשחטה לשם שלמים דידיה בעינן: (ב) תוד"ה (כדף הקודש) פכין כו' מקדש וקדשיו דתני במתני' התם וכברייתא מידש טפי ממתניתין דקתני כצ"ל ותיבות והא נמחק: (ג) שם דאי לאו משום גזרה אטו לפני כפרה היו מקילין:

◆

גליון הש"ס

גמ' תודה קרויה שלמים. עיין זה מנחות דף טו ע"א ועיין לקמן דף סג ע"ב תוד"ה מנחה ובמנחות דף יח ע"א תוס' ד"ה מדלפקינהו: שם חטאת ששחטה לשם חטאת כשירה. עיין נזיר דף כט ע"ב תוס' ד"ה ספרי:

◆

שינויי נוסחאות

א] תיבות וזריקה של ליתא בכ"י, וכ"ה בתוד"ה דלמא ובס"מ: ב] מוהרש"ק מוחק תא שבסוגריים, אולם עי' בס' שיטה"ק מ"ש לפרש גי' זו: ג] בכתה"י ודי' רפ"ב רבא (בכל הסוגיא), וכן בכה"י ודפ"ו כר"ש ד"ה לשם שלמים. אך בדי"ו רפ"ש וס"מ כלפנינו וכן הגיה הבה"ח, ומר' ע"פ תוס' ד"ה אמר רבה: ד] נשחטה נמחק (ש"מ): ה] ביום וכו' זבחו ליתא בכתה"י. ול"ל ביום קרבנו יאכל (שמכ"י) וכן הגיה רש"ש וע"פ הפסוק: ו] צ"ל שלמים דידיה (כתה"י, שמכ"י): ז] צ"ל רב (בה"ז), וכ"ה לעיל ג ב (הגר"ב). וע"ש בש"ע אות ז. וכן הגיה הקר"א וע"ש מש"כ בתד"ה אמר רבה. ומהספינן לקמן ע"ב (חטאת, ע"ל מ"י וכו') תשמע דגרסי' רבא: ח] צ"ל ודאי פסולה (כתה"י ודי"): ט] צ"ל עולה (בה"ז), וכ"ה מתוד"ה על מי, וכ"כ הקר"א דגר' לגרוס עולה, וע"ש מש"כ בגירסת המבס: י] לחולין (כ"י, וכ"ה בתוספת סב): יא] לתמידין, זה לא נאמר אלא יעשה מהן קיץ למזבח, ולדברי כו' צ"ל (ש"מ). אבל בתודה"ם פכין כאלו פירש"י כהעם שלפנינו: יב] יקריבו בהן אלא בדומים כך שמעתי בשבועות כצ"ל (ש"מ, וכ"ה בכתה"י): יג] צ"ל ששחטן (ש"מ): יד] שחיטותיהן (שמכ"י): טו] ואמר ליה ר' זירא (כ"י): טז] צ"ל כלומר ותיבת כו' נמחק (ש"מ): יז] צ"ל לא מיבעיא ליה אלא (ש"מ): יח] בכה"י שחיטה: יט] צ"ל שחיטת בין (ש"מ): כ] בש"מ נוסף והיינו עשה דלאחר הפרשה: כא] פי"ם בעליה לפי שהוא שינוי בעלים והכא בשינוי קודש איירי שהיתה (ש"מ, וכה"י בצי"ק וקי"נ): כב] צ"ל של זה כשוחט כו' (כ"י ודי): פ"ל של זה ולא שיתכפר בה אחר אלא כשוחט (שמכ"י): מוכת וה"ה ליתא בכתה"י ובדי"ו. ובלצ"ק כ' דלכן הס"ד ומס"ד בשירה ועולה לבעלים דאפי' שנוי קודש אין כאן דהוי כשוחט חטאת חלב לשם חטאת דם: כג] אין פסולה ממש אלא לא, כצ"ל (ש"מ): כד] בכה"י ודי' רבא: כה] על עשה (ש"מ): כו] למימר נמחק (בה"ז): כז] דהא הבא (ש"מ): כח] צ"ל עליה (ש"מ וכ"ה בכתה"י) ולפי' צ"ל עבירת עשה: כט] צ"ל הא בלי וה"י (שמכ"י): ל] דרב שמואל בר יצחק דאמר דלר"ש דוקא תמידין מקיצין בהם כו', כצ"ל ועי' נמוקי דשבועות לגי' נכונה היא (צי"ק): לא] לבסוף (שמכ"י): לב] ברעיה נמחק (קר"א, וגי' צי"ק דהיכא דלית ליה תקנתא

עין משפט נר מצוה

כט א מיי' פ"ד מהלכות שקלים הלכה יא:
ל ב מיי' פרק טו מהלכות פסה"מ הלכה יג:
לא ג מיי' שם הלכה ז:
לב ד מיי' שם הלכה ח:
לג ה מיי' שם הל"ט והל' יד:

◆

תורה אור השלם

1. וּבְשַׂר זֶבַח תּוֹדַת שְׁלָמָיו בְּיוֹם קָרְבָּנוֹ יֵאָכֵל לֹא יַנִּיחַ מִמֶּנּוּ עַד בֹּקֶר: וְאִם נֶדֶר אוֹ נְדָבָה זֶבַח קָרְבָּנוֹ בְּיוֹם הַקְרִיבוֹ אֶת זִבְחוֹ יֵאָכֵל וּמִמָּחֳרָת וְהַנּוֹתָר מִמֶּנּוּ יֵאָכֵל: ויקרא ז, טו-טז
2. וְסָמַךְ אֶת יָדוֹ עַל רֹאשׁ הַחַטָּאת וְשָׁחַט אֹתָהּ לְחַטָּאת בִּמְקוֹם אֲשֶׁר יִשְׁחַט אֶת הָעֹלָה: ויקרא ד, לג

◆

מוסף רש"י

לדברי חכמים נפדין תמימים. להכשירן בשנה זו, ממחללין אותן על מעות חולין ולאותם המעות ילכו למותר התרומה ישנה שעושין מהן לקיצי מזבח ליפר לבית קדה"ק, כדתנא במסכת שקלים, וכיון שילאו לחולין חוזרים ולוקחים אותם ממעות תרומה חדשה ויקריבו בשנה זו, ואע"ג שאין בהמת קדשי יחיד מתחללת בלא מום כדקיי"ל (מנחות קא.) מילתא כל בהמה טמאה, דלאמר מר בבעלי מומין שנפדו הכתוב מדבר, אבל של צבור נפדים (שבועות יא:): **זבח תודת שלמיו.** שמהא זביחתו לשם תודה: **תודה קרויה שלמים.** כדכתיב תודת שלמיו כמו חטאת הקהל, תורת משה עבדי (לעיל ד.): **חטאת ששחטה לשם חטאת כשירה.** דכי כדדי נינהו דתרוייהו חטאת סתמא שמייהו וכפרת שתיהן היא על הכרת, אין שם שינוי קודש והרי חטאת לשם חטאת נשחטה (לקמן ט:): **חטאת ששחטה על מי שמחויב חטאת.** חטאת ראובן ששחטה להתכפר בה שמעון, אם שמעון מחוייב חטאת היא פסולה, אבל אם מחויב עולה ולא חטאת כשרה (לעיל ד.): **וכפר עליו.** היינו זריקה אלמא זריקה לשם בעלים בעיא (לעיל ד:):

◆

ליקוטים

על מי שמחויב עולה כשרה ולא עלתה לבעלים. כן הוא ברמב"ם פט"ו מפסה"מ ה"ח. ובזבחים מבואר דבפסח כשרה, ואינו מבואר דלא עלתה לבעלים. ודין דלעיל לשם חולין מבואר להרא"ש מ"ו ע"ב [דלא עלתה], ודין זה אינו מבואר כלל. ולומר דהרמב"ם למד מזה דכמו לשם חולין דאין מחשבה פוסלת ומ"מ לא עלתה, הכא נמי, זה אינו דרך הרמב"ם, והוה ליה לכתוב יראה לי כדרכו וצ"ע. (מנ"ח מצ' קל"ח)

◆

שיטה מקובצת

על מי שאינו מחויב כלום פסולה. דכל איניש מחייב כפרה כמותו כדמפרש ואזיל ואמר רבא כו'. ולפרושי מלתא קמייתא אתיא: והאמר רבא כו' על מי שמחויב עולה כשרה. אלמא לאו מינה הוא [והכא] עבירות עשה בידו שהפריש עולה עליה. ומשני מקיבעא לא מכפרא כו'. כך פי' הקונטרס. ומ"מ קשה היאך פשיטא ליה לרבא דפסול הוא לקמן (דף ט.) ומספקא ליה על חטאת חלב ששחטה על מי שמחוייב חטאת דטומאת מקדש וקדשיו דפשיטא לא הוי מחוייב כפרה כמותו לפי שאינו קבועה כמותה, כ"ש על מי שאינו מחויב כלום. לכך נ"ל דגרסינן עולה ששחטה על מי שאינו מחויב כו'. דגבי עולה הוא דכתיב וכיפר עליו הכהן (ויקרא א, ד) ואמר רבא נמי חטאת כו'. ומילתא באפי נפשיה היא, והכא פריך למימרא דבת מינה היא. ולא קשי [illegible] על מי שמחויב עולה כשרה משום [illegible]

בקרן המזבח אית ליה לר"ש לב בי"ד מתנה ומיהו הא מוכח במנחות בפ' התודה דהיכא דאית ליה כו': לג] נצ"ל ומשום: לד] בשחיטה הס"ד (צי"ק). כד"י הנוסח כשירה גמורה, ולאפשר שהוא דיבור בפני עצמו ולפרש דבר רבה דכשרה דקאמר ר"ל כשרה גמורה, ועי' כר"ש: לה] צ"ל דרבא (הגר"ב, וכ"ה בד"ו). וגירסת הלו"ס דרב חסדא כרבא ס"ל דהוא דרבא מודה, וטעמא דתודה משום דכתיב בהו קרא שלמיו ואיידי ששחטה וכו'. וגירסת קר"א דרב כרבה ס"ל דהא דרב חסדא אידחי מדיוקא דטעמא דשלמים לשם תודה בדבורה: לו] שינוי קודש אשינוי בעלים (ש"מ וגליון): לז] [illegible]

גרע מטומאת מקדש וקדשיו, משום דלא בעי לאיפסוק כפי' דרבא דלקמן, ולכך משני משום דמקיבעתא לא מכפרי (תוס' חז"ן): רש"י ד"ה דלמא את"ל כו' חילמא לא קיי"ל כר' זירא. פ"ל ולאן לאיפסוק בעיין מתשובת ר' זירא [דלאפשר] דהשיב באת"ל [ובאת"ל] דלאינו מכפר על עשה דלאחר הפרשה, כמו [כן שעירי עצרת דמספקין] על טומאת מקדש וקדשיו [ליכא למבעיה על טומאה שבין] שחיטה לשחיטה. [והוא דהשיבו] רבי זירא על [הבעיה] דלעיל לאמר [על טומאה שאירעה] לאחר שחיטת הראשון, לא למימעט האתבעיא דאתבעיא לן, [illegible]

[illegible]

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones